

Respons

Gulfstatene: Beskyttelse av flyktninger

- Har noen av gulfstatene signert Flyktningkonvensjonen eller andre, regionale konvensjoner som er relevante med hensyn til spørsmål om beskyttelse?
- Gir noen av disse landene noen form for beskyttelse eller behandler søknader om beskyttelse?

Gulfstatene regnes vanligvis som å bestå av De Forente Arabiske Emirater (FAE), Kuwait, Qatar, Bahrain, Oman og Saudi-Arabia. Disse landene samarbeider i organisasjonen Gulf Cooperation Council (GCC). Denne responsen legger denne avgrensningen til grunn.

Har noen av gulfstatene signert Flyktningkonvensjonen eller andre, regionale konvensjoner som er relevante med hensyn til spørsmål om beskyttelse?

Hverken Kuwait, FAE, Oman, Qatar eller Saudi-Arabia er signatarer til Flyktningkonvensjonen (UN 2010; UNHCR 2016). Heller ikke har noen av landene signert Konvensjonen om statsløse personers status (1954) eller Konvensjonen om reduksjon av statsløshet av 1961 (UNHCR 2012; UNHCR 2013a; UNHCR 2013b; UNHCR 2014; UNHCR 2015). FNs bistandsorganisasjon for palestinske flyktninger, UNRWA, dekker ikke gulfstatene (BADIL 2014). Vi finner ingen informasjon om eventuelle andre relevante regionale avtaler landene måtte ha sluttet seg til.

Forskeren Françoise de Bel-Air ved Gulf Labour Markets and Migration Programme (GLMM)¹ i Doha, sier til Landinfo (e-post september2016) at siden GCC-landene ikke er signatarer til 1951-konvensjonen, eksisterer det formelt sett ikke flyktninger i disse landene. (I praksis har imidlertid UNHCR kunnet registrere et mindre antall flyktninger og asylsøkere i hvert av landene, slik det fremkommer nedenfor.) Utlendinger som oppholder seg der betraktes som arbeidstakere, studenter, forsørgede familiemedlemmer mv.

¹ Dette forskningsprogrammet er drevet av Gulf Research Centre (Genève) og Migration Policy Centre ved European University Institute (Firenze).

Gir noen av disse landene noen form for beskyttelse eller behandler søknader om beskyttelse?

De Bel-Air (e-post september 2016) viser til at GCC-landenes lover er vage med hensyn til flyktningerrelaterte spørsmål, selv om de alle har bestemmelser om at sikkerheten til de som er bosatt der (av alle nasjonaliteter), skal ivaretas. Hun legger til at hun ikke har kommet over lovtekster som fastsetter at landene skal ivareta prinsippet om *non-refoulement*. Gulfstatene gir personer som i praksis er flyktninger, opphold som arbeidstakere, ved at de gis innreise på et arbeidsvisum. Arbeidstillatelsen gjelder kun på grunnlag av at innenriksministeriet gir oppholdstillatelse. Dette blir ikke gjort automatisk, og etter hva De Bel-Air sier, vil det også være opp til innenriksministeriet å fornye oppholdstillatelsen til enhver tid.

En diplomatkilde i en gulfstat sier til Landinfo (e-post oktober 2016) at lover og forskrifter endres løpende. Iblant kan personer av en gitt nasjonalitet få styrket vern gjennom kongelig dekret, slik det er blitt gjort for jemenitter. Det er ikke opplyst om det er blitt gjort noe liknende overfor for eksempel syrere.

De Forente Arabiske Emirater (FAE)

Det finnes ikke noe nasjonalt institutt for å regulere forhold relatert til asyl i FAE. UNHCR er til stede i landet, men forholdet mellom regjeringen og UNHCR er ikke juridisk regulert. UNHCRs kontor i FAE arbeider derfor som underlagt UNDP. Myndighetene ser imidlertid positivt på UNHCRs nærvær. Alle funksjoner relatert til vurdering av flyktningstatus blir utført av UNHCR. Per april 2012 var det 707 flyktninger og asylsøkere registrert ved UNHCR i Abu Dhabi. Flesteparten av dem var irakere, mens ingen var syrere (UNHCR 2012, s. 1).

I 2012 skrev UNHCR at myndighetene respekterer internasjonale beskyttelsesstandarder, inkludert prinsippet om *non-refoulement*. Landinfo har ikke nyere informasjon fra UNHCR om dette.

Alle som ikke er borgere av FAE, inkludert flyktninger og asylsøkere som er registrert av UNHCR, faller inn under landets utlendingslov (*Expatriate Law*). De er dermed omfattet av immigrasjonslovgivningen som stiller sponsorskap ved en arbeidsgiver som det sentrale grunnlag for lovlig opphold. Lovgivningen åpner for at personer som oversitter oppholdstillatelsen, kan deporteres, ifølge UNHCR (2012, s. 2-3).

Kuwait

Kuwait har ingen lovgivning eller administrative ordninger for å regulere flyktnings og asylsøkeres status. Alle ikke-kuwaitere kommer inn under immigrasjonslovgivningen, også de som er registrert ved UNHCR. I lovgivningen er det satt et krav om sponsorskap gjennom arbeid, investering eller familierelasjon som forutsetning for lovlig opphold. I mangel av et nasjonalt asylinstitutt er det UNHCR som forestår all asylrelatert aktivitet under sitt mandat. Det er UNHCR som forestår vurdering av flyktningstatus i Kuwait (UNHCR 2014, s. 1). Per 2014 var antallet syrere under UNHCRs mandat i overkant av 700, og det var ventet en økning. Samtidig var det om lag 1800 andre flyktninger og asylsøkere registrert ved UNHCR, hovedsakelig irakere, somaliere og iranere (s. 2).

Kuwaits grunnlov har bestemmelser som forbyr *refoulement* (UNHCR 2014, s.1).

Gulfstatene: Beskyttelse av flyktninger

Flyktninger under UNHCRs mandat har ytterst små muligheter til å bli naturalisert og lokalt integrert. Deres opphold i landet tolereres kun midlertidig i påvente av en varig løsning i hjemlandet eller i tredjeland. UNHCR bruker i praksis gjenbosetting i tredjeland som beskyttelsesinstrument, også for de som står i fare for å miste lovlig opphold som følge av opphør av arbeidsforhold (UNHCR 2014, s. 1-2).

Oman

Oman har ikke noen lovgivning som regulerer statusen til flyktninger og asylsøkere. Alle som ikke er statsborgere, kommer inn under immigrasjonslovgivningen, også flyktninger og asylsøkere som er registrert ved UNHCR. I lovgivningen er det satt et krav om sponsorskap gjennom arbeid, investering eller familierelasjon som forutsetning for lovlig opphold. Landets utlendingslov (*Foreign Residency Law*) har bestemmelser om politiske flyktningers plikter og rettigheter. Status som politisk flyktning kan gis ved Sultanens dekret. Sultanen kan egenhendig tilbakekalle statusen, og flyktningen kan deporteres (UNHCR 2015, s. 1).

Ved utgangen av 2014 hadde Oman 151 flyktninger og 231 asylsøkere, de fleste fra Irak (UNHCR 2015, s. 2)

Saudi-Arabia

Saudi-Arabias flyktningpolitikk tar hensyn til internasjonal rett og anerkjenner UNHCRs mandat (UNHCR 2013a, s. 1), men UNHCR har ikke tillatelse fra saudiske myndigheter til å motta eller behandle søknader om beskyttelse fra illegale migranter (Landinfo 2015, s. 15). Det finnes ingen formelle prosedyrer for å søke om beskyttelse i Saudi-Arabia. Regjeringen og UNHCR undertegnet et Memorandum of Understanding om flyktninger i 1993 som ble revidert i 2010 (UNHCR 2013a, s. 1).

Per 2013 var det 588 flyktninger og 40 asylsøkere som oppholdt seg i Saudi-Arabia, ifølge UNHCR. Flyktninger under UNHCRs mandat har praktisk talt ingen muligheter for å bli naturalisert eller integrert i det saudiske samfunnet. De får bare oppholde seg midlertidig i Saudi-Arabia i påvente av en varig løsning i hjemlandet eller i et tredjeland. UNHCR bruker i praksis gjenbosetting som beskyttelsesinstrument (UNHCR 2013a, s. 1).

Qatar

Flyktninger under UNHCRs mandat har ytterst små muligheter for å bli naturalisert. Per 2013 var det 80 flyktninger og 57 asylsøkere i landet, de fleste irakere. De får bare midlertidig opphold i påvente av en varig løsning i hjemlandet eller i et tredjeland. UNHCR bruker i praksis gjenbosetting som beskyttelsesinstrument, også for dem som står i fare for å miste lovlig opphold som følge av opphør av arbeidsforhold (UNHCR 2013b, s. 1).

Flyktninger kan få tillatelse til å oppholde seg i Qatar utover varigheten av det lovlige oppholdet. Anmodning må i så fall fremmes av UNHCR. En eventuell tillatelse i Qatar er midlertidig i påvente av gjenbosetting i tredjeland (UNHCR 2013b, s. 1-2).

Alle funksjoner relatert til vurdering av flyktningstatus blir utført av UNHCR. Det finnes ikke noe nasjonalt institutt for å regulere forhold relatert til asyl. Generelt anses myndighetene for å respektere internasjonale beskyttelsesstandarder (UNHCR 2013b, s. 1).

Gulfstatene: Beskyttelse av flyktninger

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- BADIL – Resource Center for Palestinian Refugee and Residency Rights (2014). *Protection of Palestinian Refugees in States Signatories to the 1951 Refugee Convention and the 1954 Stateless Convention*. Bethlehem: BADIL. Tilgjengelig fra <http://www.badil.org/en/component/k2/item/851-protection-of-palestinian-refugees-in-states-signatories-to-the-1951-refugee-convention-and-the-1954-stateless-convention.html> [lastet ned 19. august 2016]
- Landinfo (2015a, 2. september). *Jemen/Saudi-Arabia: Jemenitter og andre arbeidsmigranter i Saudi-Arabia*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra: http://www.landinfo.no/asset/3210/1/3210_1.pdf [lastet ned 19. august 2016]
- UNHCR (2012, juni). *Submission by the United Nations High Commissioner for Refugees For the Office of the High Commissioner for Human Rights' Compilation Report - Universal Periodic Review: United Arab Emirates*. Genève: UNHCR. Tilgjengelig via Refworld <http://www.refworld.org/pdfid/4ffd31262.pdf> [lastet ned 19. august 2016]
- UNHCR (2013a, mars). *Submission by the United Nations High Commissioner for Refugees For the Office of the High Commissioner for Human Rights' Compilation Report - Universal Periodic Review: The Kingdom of Saudi Arabia*. Genève: UNHCR. Tilgjengelig via Refworld <http://www.refworld.org/pdfid/5135c0902.pdf> [lastet ned 19. august 2016]
- UNHCR (2013b, september). *Submission by the United Nations High Commissioner for Refugees For the Office of the High Commissioner for Human Rights' Compilation Report - Universal Periodic Review: The State of Qatar*. Genève: UNHCR. Tilgjengelig via Refworld <http://www.refworld.org/pdfid/528345c24.pdf> [lastet ned 19. august 2016]
- UNHCR (2014, juni). *Submission by the United Nations High Commissioner for Refugees For the Office of the High Commissioner for Human Rights' Compilation Report - Universal Periodic Review: State of Kuwait*. Genève: UNHCR. Tilgjengelig via Refworld <http://www.refworld.org/pdfid/54c236a34.pdf> [lastet ned 19. august 2016]
- UNHCR (2015, mars). *Submission by the United Nations High Commissioner for Refugees For the Office of the High Commissioner for Human Rights' Compilation Report – Universal Periodic Review: 2nd Cycle, 23rd Session: Sultanate of Oman*. Genève: UNHCR. Tilgjengelig via Refworld <http://www.refworld.org/docid/56371d0f4.html> [lastet ned 19. august 2016]
- UNHCR (2016, 1. august). *UN Treaty Series*. Genève: UNHCR. Tilgjengelig fra https://treaties.un.org/pages/ShowMTDSGDetails.aspx?src=UNTSOnline&tabid=2&mtdsg_no=V-5&chapter=5&lang=en#Participants

Gulfstatene: Beskyttelse av flyktninger

- UN (2010). *States Parties to the Convention and the Protocol*. New York: United Nations. Tilgjengelig fra https://treaties.un.org/pages/ShowMTDSGDetails.aspx?src=UNTSO&tabid=2&mtdsg_no=V-5&chapter=5&lang=en#Participants [lastet ned 19. august 2016]

Muntlige kilder

- Françoise de Bel Air. Forskningskoordinator ved Gulf Labour Markets and Migration Programme. E-post 21. september 2016.
- Diplomatkilde i en gulfstat. E-post 10. oktober 2016.

© Landinfo 2016

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.